Initiatief tot naamsverandering van het instituut voorheen bekend als Witte de With Centrum voor Hedendaagse Kunst

Openbare evaluatie, 26 september 2020
Rotterdam

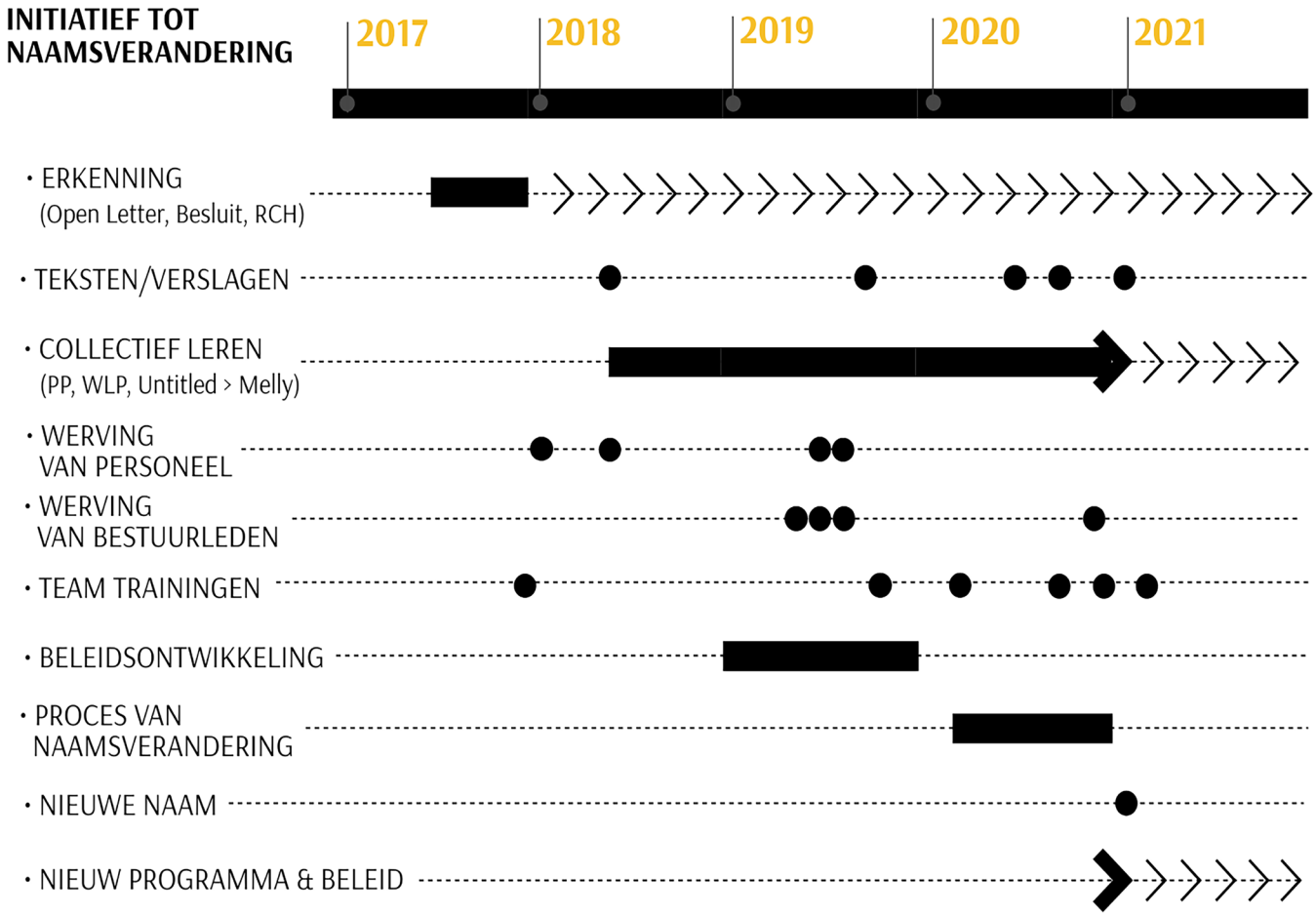
INLEIDING

In 2017 werd de naam van ons instituut middels een Open Brief betwist door een groep invloedrijke professionals uit de culturele sector. Met hun standpunt en activistische werk wisten zij niet alleen een urgent gevoel van historisch bewustzijn aan ons over te brengen, maar ook de behoeftes van een in toenemende mate meerstemmige samenleving en een dringende bezorgdheid om systemisch racisme in de samenleving. Als reactie daarop kondigden we het voornemen aan om de naam te veranderen.

In 2018 lanceerde het instituut het uit verschillende facetten bestaande naamsveranderingsinitiatief. Dit initiatief ligt verankerd in het beleid van Collectief Leren waarmee het instituut publieksparticipatie wil stimuleren, sociale inclusiviteit wil bevorderen en wederzijds begrip wil cultiveren door middel van zowel programmering als systematische veranderingen binnen het instituut.

Het voorstel voor de naamsverandering gaat uit van twee centrale criteria. Ten eerste is de huidige naam ‘Witte de With’, zoals we algemeen genoemd werden, een verwijzing naar het vestigingsadres van het instituut aan de ‘Witte de Withstraat’, maar geen uitdrukking van onze missie, namelijk het presenteren van hedendaagse kunst en (kunst)theorie. Ten tweede valt de huidige naam niet te rijmen met het nastreven van inclusiviteit door het instituut, iets wat essentieel is voor de relevantie en inbreng van cultuurpraktijken in het algemeen.

Op 27 juni 2020 kondigden we aan dat we onze dertig jaar oude naam ‘Witte de With Centrum voor Hedendaagse Kunst’ intrekken. Onze nieuwe naam wordt op 27 januari 2021 van kracht. Lees hier meer over op: change.wdw.nl/nl.

METHODOLOGIE

Het naamsveranderingsinitiatief wil zowel in Nederland als internationaal een bijdrage leveren aan de totstandkoming van een 'best practice' voor vergelijkbare vraagstukken in de toekomst, en daarmee de drempel hiervoor verlagen.

Dit heeft geleid tot nieuwe aanstellingen, trainingen en onderzoek, en het maken van programma's op het snijpunt van kunst en educatie [Tabel 1]. Het doel hiervan was het bevorderen van meer diversiteit binnen het team en de groep stakeholders die ons adviseren bij de naamsverandering van ons instituut en, aangezien de naamsverandering slechts een van vele activiteiten binnen een dieper transformatieproces is, verder te werken aan de totstandkoming van een gastvrijer instituut. Tijdens een inspraakfase werd ook het publiek bij het initiatief betrokken om input te geven over ons naamsveranderingsproces [Tabel 2]. In totaal hebben 206 mensen meegewerkt aan deze fase, fysiek of online.

Bij het vormgeven van ons initiatief en de bijbehorende processen hebben we ons laten inspireren door twee institutionele casestudies. De eerste betreft een naamsverandering bij Yale University in de Verenigde Staten, waar Calhoun College in 2017 werd omgedoopt tot Grace Hopper College. De tweede betreft de concertzaal Colston Hall in het Engelse Bristol die in 2020 werd omgedoopt tot Bristol Beacon. Bij beide instituten kwam de naamsverandering tot stand na een jarenlang, op onderzoek gebaseerd proces. In 2019 werd een interne casestudy uitgevoerd toen een naamloze ruimte binnen het instituut werd omgedoopt tot Melly, een tentoonstellingsruimte die is veranderd in een multifunctionele ruimte en een onlosmakelijk onderdeel is van ons initiatief.

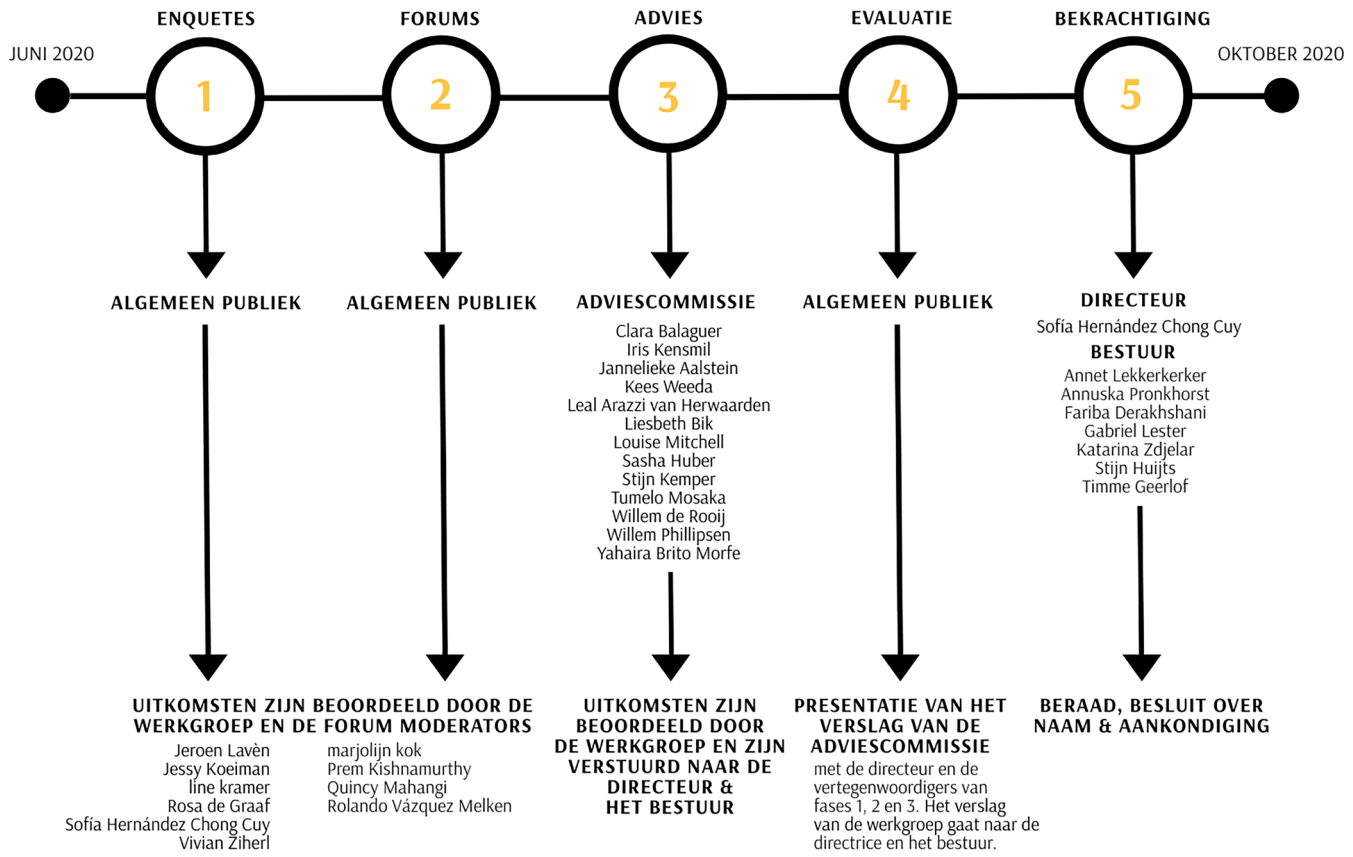
De shortlist met criteria en voorstellen voor de naam van ons intituut is gebaseerd op onderzoek dat werd uitgevoerd door een werkgroep van het naamsveranderingsinitiatief en tijdens een workshop met het team die in 2019 zijn begonnen. Ook werden voorstellen afgeleid uit de input van het publiek tijdens de inspraakfase van het naamsveranderingsproces en uit feedbacksessies met betrokkenen van het eerste uur, allemaal gehouden in 2020.

ENQUÊTE & FORUMS

Tussen 14 juni en 19 september 2020 was er als onderdeel van het naamsveranderingsproces een inspraakfase voor het publiek. Dit omvatte een online enquête en vijf fora die toegankelijk waren voor een breed publiek. De meeste deelnemers kwamen uit Rotterdam. Maar ook waren er deelnemers uit Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Utrecht en andere Nederlandse steden, evenals mensen uit onder andere België, Brazilië, Duitsland, Griekenland, Hong Kong, Zuid-Afrika, Zwitserland, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Hier volgt een samenvatting van de ideeën die ter sprake kwamen tijdens deze fase:

- Het hernoemen van het instituut vraagt om een **herdefinitie** van kunst en het instituut, bijvoorbeeld van de rol die kunst speelt in de samenleving, maar ook van de rol die het kunstinstituut speelt in de 21e eeuw.
- De vroegere naam van de instelling creëerde een vraag naar **verantwoording** tegenover de koloniale geschiedenis en de nalatenschap daarvan. De nieuwe naam zou een voortzetting moeten zijn van deze eis, bijvoorbeeld door rekenschap te geven in de vorm van het in praktijk brengen van antiracisme via het programma en de cultuur van het instituut.
- De deelnemers benadrukten het belang om het bestaande curriculum op het gebied van **educatie** aan te passen met betrekking tot de Nederlandse geschiedenis. Ze vroegen ons instituut om

HET PROCES VAN DE NAAMSVERANDERING

een bijdrage te leveren aan het geschiedenisonderwijs en dit te stimuleren.

- De deelnemers vonden dat ons instituut verbeterde manieren moet vinden voor publieks**communicatie** en -connectiviteit.
- De deelnemers deelden hun **ervaringen** en verklaarden dat zij zich 'onveilig' en ondervertegenwoordigd voelden in musea en instellingen voor hedendaagse kunst. Ook hadden zij geconstateerd dat er sprake is van een gebrek aan institutionele aanwezigheid/pressie bij het veranderen van maatschappelijke vraagstukken.

ADVIESCOMMISSIE

De adviescommissie is samengesteld uit 13 gerespecteerde personen binnen de culturele sector en nieuwe toonaangevende personen in de kunsten, en zal in 2020 tweemaal bijeenkomen. De adviescommissie neemt een unieke plaats in bij het adviseren over het kiezen van een nieuwe naam voor ons instituut en het begeleiden van ons proces van institutionele transformatie.

Voorafgaand aan de openbare evaluatie die gehouden werd op 26 september 2020, kwam de commissie na zorgvuldige overweging met een advies over een door ons aangeleverde shortlist met namen. In hun advies werd stilgestaan bij de geschiedenis van ons instituut en bij een gedetailleerde rapportage over de bevindingen van de publieke inspraakfase. Daarnaast bevatte het aangeleverde dossier de volgende ideeën over de naamgeving zelf, die ook werden voorgelegd tijdens de publieke inspraakfase en werden besproken binnen het team van ons instituut:

- De naam moet simpel en duidelijk zijn; moet gemakkelijk geactiveerd kunnen worden
- De naam moet uitdrukking geven aan onze reputatie als vooruitziend, doortastend en experimenteel instituut
- De naam moet de positie van het instituut belichamen en overbrengen waar het voor staat
- Omdat met een koloniale naamgeving mensen het zwijgen wordt opgelegd, moet de nieuwe naam juist 'ontzwijgend' werken, ook buiten de grenzen van het instituut
- Waar de oude naam bepaalde publieksgroepen buitensloot, moet de nieuwe naam de steeds veranderende achterbannen van het instituut juist een warm welkom heten
- De naam moet uitdrukken dat Rotterdam een meertalige stad is en moet in een taal zijn die zowel lokaal als internationaal makkelijk te begrijpen is

VERVOLGSTAPPEN

Onze nieuwe naam zal worden geselecteerd en bekrachtigd door de directeur en de raad van toezicht van het instituut op 30 september 2020. Uiterlijk 5 oktober 2020 wordt de nieuwe naam openbaar gemaakt. Daarna zullen we de voor de naamsverandering noodzakelijke administratieve procedures doorlopen en gaan we ons bezighouden met het communicatieontwerp rond onze nieuwe naam. De adviescommissie komt dit jaar nog een keer bijeen om de lancering van de naam te bespreken en verder advies te geven over ons beleidskader voor voortdurende institutionele transformatie. Onze nieuwe naam zal met een nieuwe grafische identiteit en activiteitenprogramma in werking treden op 27 januari 2021, waarmee zowel de oprichtingsdatum van het instituut als haar vooruitzichten voor de toekomst zullen worden gevierd.

TEAM VAN HET INITIATIEF TOT NAAMSVERANDERING

Werkgroep
Rosa de Graaf, Sofía Hernández Chong Cuy, Jessy Koeiman, line kramer, Jeroen Lavèn, Vivian Ziherl
Assistent Publieke Fase: Veronika Babayan
Media consultant: Moniek van de Wiel
Lid in eerdere fases: Paul van Gennip, Wendy van Slagmaat-Bos
Aankomende leden: Aqueene Wilson, Cye Wong-Loi-Sing

Initiatiefpartners
Brand New Guys, Rotterdam; Werkplaats Typografie, Arnhem; Wkshps, New York en Berlijn

Forum Moderatoren
marjolijn kok, Prem Krishnamurthy, Quincy Mahangi, Rolando Vázquez Melken

Adviescommissie
Jannelieke Aalstein, Leal Arazzi van Herwaarden, Clara Balaguer, Liesbeth Bik, Yahaira Brito Morfe, Willem de Rooij, Sasha Huber, Stijn Kemper, Iris Kensmil, Louise Mitchell, Tumelo Mosaka, Willem Philipsen, Kees Weeda

Raad van Toezicht
Fariba Derakhshani, Timme Geerlof, Stijn Huijts, Annet Lekkerkerker (chair), Gabriel Lester, Annuska Pronkhorst, Katarina Zdjelar

Personeel van het insituut
Gerda Brust, Office Manager; Rachel Carey, Boekhouder; Paul Van Gennip, Adjunct Directeur; Rosa De Graaf, Associate Curator; Sofía Hernández Chong Cuy, Directeur; Jessy Koeiman, Programmaker Collectief Leren; marjolijn kok, Archief; Angélique Kool, Executive Assistant; line kramer, Senior Technical Supervisor; Jeroen Lavèn, PR & Communications Manager; Docus Van Der Made, Curator of Academic and Public Programs; Emmelie Mijs, Educatie Assistent & Art Mediator; Erwin Nederhoff, Receptionist; Sarah van Overeem-van der Tholen, Development Manager; Wendy van Slagmaat-Bos, Project Coördinator; Heba Soliman, Melly Manager; Erik Visser, Boeken & Bibliotheekmedewerker; Vivian Ziherl, Research and Programs Manager

OVER HET INITIATIEF TOT NAAMSVERANDERING VAN DE INSTELLING

change.wdw.nl/nl/

Voor gedetailleerde informatie kunt u deze documenten raadplegen:

Shortlist van namen
change.wdw.nl/nl/reports-media/report9/

Verslag publieke fase
change.wdw.nl/nl/reports-media/report7/

Verslag van de adviescommissie
change.wdw.nl/nl/reports-media/report8/

Timeline 1: News and Updates
change.wdw.nl/nl/reports-media/timeline1/

Het instituut werd in 1990 opgericht als kunsthuis, met als missie het presenteren en bevragen van hedendaags werk van beeldend kunstenaars en cultuurmakers van dichtbij en verder weg. Het organiseert tentoonstellingen, geeft kunstopdrachten, publiceert en ontwikkelt educatieve en samenwerkingsprojecten. De kunstenaars met wie dit non-profit instituut in het bijzonder samenwerkt en het publiek dat wordt betrokken zijn geïnteresseerd in het uitdagend bevragen en verbeelden van ons heden. Het programma reflecteert op het hedendaagse en op de manier waarop kunst in het verleden tot stand kwam en beleefd werd. Tegelijkertijd kijkt het vooruit naar de verschillende toekomstscenario's die kunst kan vormgeven.

Het instituut wordt ondersteund door de Gemeente Rotterdam en het Ministerie van OCW.

Witte de Withstraat 50
3012 BR Rotterdam
Nederlands

+31 (0)10 411 01 44
office@fkawdw.nl
fkawdw.nl